

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2026

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	DIAGNOZA I TERAPIA ZABURZEŃ PŁYNNOCI MOWY
Kod przedmiotu*	L 38
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Onomastyki
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	dr Barbara Drozd
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Agnieszka Myszka, prof. UR, dr Małgorzata Kułakowska, dr Barbara Drozd,

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15	30							4

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Przedmiot zakończony egzaminem

Ćwiczenia – zal. z oceną

Wykład – zal. bez oceny

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student ma podstawową wiedzę na temat przyczyn zaburzeń mowy, zna metody terapii różnych zaburzeń mowy; ma elementarną wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej i klinicznej. Chce doskonalić swoją wiedzę w zakresie rozpoznawania zaburzeń mowy i ich korygowania.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Nabycie przez słuchaczy kompleksowej wiedzy na temat diagnozowania zaburzeń płynności mowy.
C ₂	Nabycie wiedzy dotyczącej przyczyn powstawania jąkania i wykształcenie w studentach wrażliwości na problemy osób jękających się.
C ₃	Wykształcenie umiejętności prawidłowego przeprowadzania terapii diagnostycznej dotyczącej konkretnego zaburzenia płynności mowy.
C ₄	Kształcenie umiejętności analizy konkretnego przypadku i dobierania odpowiedniej terapii.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu zaburzeń płynności mowy; zna i klasyfikuje zaburzenia płynności mowy, rozpoznaje metody związane z ich terapią logopedyczną i profilaktyką. Wie, jaki jest mechanizm działania i postępowania logopedycznego w różnych typach zaburzeń płynności mowy.	K_W01
EK_02	Student/-ka zna etapy kształtowania rozwoju mowy, wykazuje się znajomością budowy i funkcji aparatu mowy podczas diagnozy konkretnego zaburzenia; zna przyczyny zaburzeń mowy związane, np. z niedorozwojem układu nerwowego. Wie, jaką terapię wybrać, by naprawić te braki.	K_W09 E1L.W3
EK_03	Student/ka diagnozuje zaburzenie płynności mowy, nieprawidłowości w rozwoju jednostki; właściwie interpretuje wyniki badań dziecka z zaburzeniami mowy i dobra odpowiednią ścieżkę terapii; formułuje plan terapii odpowiadającej potrzebom pacjenta, jego otoczenia oraz grupy społecznej, w której pacjent funkcjonuje	K_U01 E.1L.U3
EK_04	Student/ka rozróżnia zaburzenia mowy i stawia właściwą diagnozę; podejmuje odpowiednią profilaktykę logopedyczną i właściwe działania terapeutyczne zmierzające do rozwiązania problemu, umiejętnie wykorzystuje do tego celu wiedzę z zakresu nauk medycznych; podejmuje terapię logopedyczną, stosując przy tym różnorodne metody, sprawnie posługuje się sprzętem i aparaturą stosowanymi w terapii jąkania, zwłaszcza echokorektorem	K_U02 E.1L.U3
EK_05	Student(-ka) potrafi samodzielnie przeanalizować i ocenić konkretny przypadek kliniczny, wykorzystując przy tym wiedzę z zakresu logopedii i nauk pomocniczych. Umie samodzielnie zaplanować ścieżkę terapii i wymyślić własne ćwiczenia, które ją wspomagają. podejmuje działania diagnostyczne, profilaktyczne, terapeutyczne i edukacyjne odpowiadające potrzebom pacjentów z zaburzeniami płynności mówienia i ich rodzin	K_U09

EK_o6	Student(-ka) ma świadomość tego, jak ważne jest podjęcie konkretnego działania terapeutycznego i dobranie odpowiedniej, zindywidualizowanej dla każdego pacjenta terapii. Jest również świadomy(-a) stawianych przed nim wymagań i wyzwań.	K_K02 E.1L.K2
-------	--	------------------

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Mowa. Zaburzenia płynności mowy. Typologia zaburzeń płynności mowy
2. Pojęcie jąkania – różne ujęcia definicyjne; typologia jąkania i innych zaburzeń płynności mowy.
3. Przyczyny jąkania (psychologiczne, rozwojowe, organiczne i in.).
4. Diagnoza logopedyczna – metody diagnostyczne (m.in. diagnoza jąkania się wg Kwestionariusza Niepłynności Mówienia i Logofobii Z. Tarkowskiego, diagnoza wg Kwestionariusza Cooperów do Oceny Jąkania – M. Chęć).
5. Giełkot i rozwojowa niepłynność mowy – charakterystyka objawów.
6. Diagnoza różnicowa zaburzeń płynności mowy..
7. Problemy osób jąkających się, otoczenie (środowisko życia) tych osób, oddziaływanie terapeutyczne otoczenia.
8. Procedura postępowania logopedycznego w terapii osób z zaburzeniami płynności mowy.
9. Metody terapii jąkania: echokorekcja, metoda Z. Engel, program I. Wygotskiej. Metoda S Wilczewskiego; farmakoterapia w terapii jąkania.
10. Dokumentacja logopedyczna pacjentów z zaburzeniami płynności mowy.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Diagnoza jąkania. Jąkanie a inne zaburzenia płynności mowy.
Procedura postępowania logopedycznego w jąkaniu.
Metody terapii dziecka jąkającego się.
Specyfika pracy z osobami dorosłymi jąkającymi się
Terapia osób jąkających się - analiza nagrań wideo.
Próby układania programów terapii – terapia grupowa i indywidualna.
Profilaktyka w zakresie niepłynności mówienia, w tym jąkania się.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład:

- wykład,
- wykład problemowy
- prezentacja multimedialna,
- filmy instruktażowe

Ćwiczenia:

- dyskusja
- pogadanka,
- praca w parach i w grupach

- metody problemowe
- ćwiczenia indywidualne
- analiza nagrań
- praca z echokorektorem

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Ocena egzaminu, ocena wypowiedzi podczas dyskusji Ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, ocena przygotowanego konspektu, planu terapii	wykład ćwiczenia
EK_02	Ocena egzaminu, ocena wypowiedzi podczas dyskusji Ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, ocena przygotowanego konspektu, planu terapii	wykład ćwiczenia
EK_03	Ocena egzaminu Ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, ocena przygotowanego konspektu, planu terapii, ocena wypowiedzi podczas analizy filmów z terapii	wykład ćwiczenia
EK_04	Ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć, ocena przygotowanego konspektu, planu terapii,	ćwiczenia
EK_05	Ocena egzaminu, ocena przygotowanego planu terapii	wykład ćwiczenia
EK_06	ocena wypowiedzi podczas dyskusji po wykładach, w czasie ćwiczeń i w czasie konsultacji	wykład ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia

Zaliczenie z oceną

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych otrzymywanych za:

- Aktywny udział w zajęciach
- Zadania wykonywane na zajęciach
- Wykonanie zadania na zaliczenie (przygotowanie scenariusza zajęć terapeutycznych związanych z wybranym przez siebie zaburzeniem mowy)
- Ocenianie bieżące (rozumienie omawianej tematyki, aktywność)

Wykład:

Egzamin pisemny, sprawdzający stopień osiągnięcia wszystkich zaplanowanych efektów kształcenia oraz znajomość zalecanej literatury przedmiotu (obejmuje również zagadnienia z ćwiczeń z tego przedmiotu).

Egzamin oceniany jest w skali:

- na ocenę bardzo dobrą – 91-100% poprawnych odpowiedzi
- na ocenę plus dobrą – 86-90%
- na ocenę dobrą – 76-85% poprawnych odpowiedzi

- na ocenę plus dostateczną – 71-75% poprawnych odpowiedzi
- na ocenę dostateczną – 60-70% poprawnych odpowiedzi
- na ocenę niedostateczną – poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15 W + 30Ć
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do zajęć (w tym pisanie konspektów, planów terapii, diagnoz) • Przygotowanie do egzaminu • Studiowanie literatury przedmiotu 	55
SUMA GODZIN	105
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Chęciek M., 2010, *Jąkanie. Diagnoza – terapia – program*, Kraków.
- Tarkowski Z., 1999, *Jąkanie*, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

- (red.) Gałkowski T., Jastrzębowska G., 1999, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Opole.
- Adamczyk B., 1993, *Terapia jąkania metodą „Echo”*, [w:] *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, red. T. Gałkowski, Z. Tarkowski, T. Zaleski, Lublin, str. 141-155.
- Byrne R., 1989, *Pomówmy o zacinaniu*, Warszawa.
- Carl W. Dell Jr, 2008, *Terapia jąkania u dzieci w młodszym wieku szkolnym*, Kraków.
- Chęciek M., 1993, *Jąkanie*, [w:] *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, red. T. Gałkowski, Z. Tarkowski, T. Zaleski, Lublin, str. 125-140.
- Chęciek M., 1997, *Etapy terapii w „Zmodyfikowanym Programie Psychofizjologicznej Terapii Jąkających się”*, „Logopedia”, t. 24.
- Chęciek M., 1999, *Rola samogłosek w terapii jąkających się*, „Logopedia”, t. 26.
- Chęciek M., 2001, *Kwestionariusz Cooperów do Oceny Jąkania. Zarys terapii*, Lublin.
- Chęciek M., 2004, *Techniki przedłużonego mówienia oraz delikatnego startu mowy wciąż aktualne*, „Śląskie Wiadomości Logopedyczne” nr 7, str. 41-45.

- **Kamińska D., 2010, *Wspomaganie płynności mowy dziecka – profilaktyka, diagnoza i terapia jękania wczesnodziecięcego, Kraków.***
- Kostecka W., 2000, *Dziecko i jękanie*, Lublin.
- Kostecka W., 2004, *Zintegrowany program terapii osób jękających się*, Lublin.
- Kostecka W., 2006, *Giełkot – studium przypadku*, Lublin.
- Mitrinowicz-Modrzejewska A., 1952, *Jękanie. Przyczyny i leczenie*, Warszawa.
- Smul M., Tarkowski Z., 1988, *Giełkot*, Warszawa.
- Szelaż E., 1996, *Neurobiologiczne korzenie jękania*, „Biuletyn PSTM”, t. 4, s. 71-82.
- Tarkowski Z., 1987, *Jękanie. Zagadnienia etiologii, diagnozy, terapii i prognozy*, Warszawa.
- Tarkowski Z., 1992, *Jękanie wczesnodziecięce*, Warszawa.
- Tarkowski Z., 2001, *Kwestionariusz Niepłynności Mówienia i Logofobii. Podręcznik*, Lublin.
- Zaleska M., 1995, *Zadania logopedy szkolnego w usprawnianiu ucznia jękającego się*, „Wychowanie na co dzień”, nr 12.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej